

kaarten kunnen worden ingetekend.

Nu gaat het erom beroepen of bedrijven te vinden die een aanwijziging zouden zijn voor een hoog of een laag welvaartsniveau. Er zijn wel enige beroepen die als graadmeter voor een hoog welvaartsniveau kunnen gelden, zoals bankiers of eigenaars van fabrieken of trafieken, maar daarvan waren er te weinig in aantal voor een betrouwbare gevolgtrekking. Een laag welvaartsniveau kan gemakkelijker bepaald worden. Als criterium hiervoor is het aantal afgegeven patenten voor de achtste klasse van de tweede afdeling (groep 21) genomen. Hierin komen bijna alleen arbeiders voor, de groep die direct boven de werklozen en armen ligt. Het gemiddelde voor de hele stad voor deze groep lag op 42,8%. Wanneer het percentage voor een wijk daarboven lag werd ze als arm gekwalificeerd, lag het percentage daaronder dan als niet-arm.

Om het karakter van de stad als verzorgingscentrum voor het omringende gebied te bepalen werden de percentages winkeliers in uitheemse en binnenlandse waren (groep 7 en 8) als graadmeter genomen. Het waren winkelbedrijven die artikelen leverden die niet als eerste levensbehoeften behoeven te worden aangemerkt en dus ook een deel van hun waren (kleding, sieraden, horloges, aardewerk, glas, porcelein e.d.) op het omringende platteland zullen hebben afgezet. Het gemiddelde van dit soort winkels in luxe artikelen voor de hele stad was 1,8%. Lag het percentage hiervan in een wijk boven de 1,8 dan werd het als hoog gekwalificeerd, onder de 1,8 als laag. Er ontstaat nu het volgende beeld. Zie ook tabel 2 en de grafiek.

Wijk 9 werd voor een belangrijk deel bevolkt door kleine winkeliers. Laat 18e of vroeg 19e eeuwse winkelweegschaal uit de verzameling van het Westfries Museum (foto H. Koelman).

Tot de laagst betaalde groep (nr. 21, 8e klasse) behoorden o.a. de spouwers. 18e eeuwse zilveren miniatuur van een spouwer met kruwagen uit de verzameling van het Westfries Museum (foto H. Koelman).

